

[Weikop.]

ikke skal værne den enkeltes interesser inden for næringslivets brogede område; men den kan vel, omtrent som en færdselslov, give sådanne regler, at større sammenstød kan undgås og vi alle kører efter samme regler under udøvelse af samme erhverv.

Forslaget om ydelse af en statsgaranti på indtil 30 mill. kr. til finansieringsinstitutter, der oprettes af detailhandelens sammenlutninger, er jo, hvis jeg må sige det straks, i realiteten en lov, der udløber med finansåret 1974-75; med andre ord, den skal udløbe ca. 4 år efter, at det i 1970 i henhold til næringsloven skal tillades næringsdrivende at have flere detailudsalg i én kommune. Man må vel sige, at forslaget er at betragte som et støtteforslag til den private detailhandel, for at den bedre skal kunne klare sig i den konkurrence, som man ved vil komme.

Lovforslagets princip forekommer mig hensigtsmæssigt. Det adskiller sig jo i hvert fald fra den måde, hvorpå der på andre områder ydes direkte statstilskud til afsætningsfremmende foranstaltninger, idet den støtte, der her er tale om, som den højtærede handelsminister sagde, vil være pengepolitisk neutral. Man vil også lukke af for genbelåning, således at ingen får fortrin. Dette princip følges vel ikke altid i andre erhvervsforhold, men det er såre forståeligt, at man tager dette forbehold under de nuværende økonomiske forhold.

Noget andet er, at man må håbe, at denne gode tanke, når den til sin tid skal føres ud i livet, ikke kvæles af en for stram likviditet i pengeinstitutterne eller kvæles af noget i retning af det forslag eller den tanke, som handelsministeren for nylig var inde på, tanken om en kreditrationering til fordel for eksporten. Jeg vil ikke håbe, at denne tanke skal realiseres, når vi kommer så vidt, at dette skal føres ud i livet, for så vil det jo næsten være udelukket at praktisere det. En for stram likviditet eller kreditrationering til fordel for eksporten ville føre til uheldige virkninger for detailhandelen, samtidig med at de udenlandske koncerner frit kan gå ind i markedet. Jeg siger det blot her, fordi der må foreligge visse forudsætninger for, at denne lovgivning kan komme til at virke efter sin hensigt. Derfor

må man have lov at udtale det håb, at der vil blive ført en økonomisk politik, som ikke lægger hindringer i vejen for, at denne lovgivning, når den skal føres ud i praksis efter de retningslinjer, den indeholder, også virkelig kan realiseres, fordi man har lagt den økonomiske politik sådan til rette, at vi kommer til at stå i en ny situation.

Jeg finder det rigtigt, at finansieringsinstitutterne, for at de kan få statsgaranti, skal oprettes af landsomfattende sammenlutninger af detailhandlere. Jeg må gå ud fra, at der hermed tænkes på den detailhandel, der drives af enkeltpersoner eller aktieselskaber, der er uden forbindelse med større koncerner eller kooperative foretægter. Handelsministeriet vil jo have hånd i hank med alt dette, eftersom ministeriet skal godkende vedtægterne og føre et regnskabsmæssigt tilsyn.

På den anden side må det være åbenbart, forekommer det mig, at et finansieringsinstitut, der får statsgaranti, ikke bør skelne mellem medlemmer af en organisation og ikke-medlemmer, ud fra den betragtning at det drejer sig om at støtte alle kreditværdige, initiativrige detailhandlere. Det skal altså ikke være medlemskortet, men den næringsdrivendes forhold, der er afgørende.

Jeg vil ikke sige, at der er stillet skarpe kriterier op for, hvornår der kan ydes statsgaranti. Men på den anden side er jeg ikke helt sikker på, at de kriterier, der er opstillet, ikke kan hæmme den ekspansion, som utvivlsomt er nødvendig for den mindre detailhandlende og den mindre virksomhed. Uden at sammenligningen helt passer — det skal erkendes på forhånd — vil jeg sige, at man er ganske indforstået med, at sammenlægning af mindre banker og sammenlægning af landbrug kræver kapital. Men her, hvor der også er tale om en fornuftig sammenlægning ved overtagelse af en række mindre detailforretninger, kan man ikke få statsgaranti, medens man godt kan få det for lejemaal og opførelse af nye forretningsbygninger. Om det er særlig konsekvent, stiller jeg mig foreløbig lidt tvivlende over for.

Det afgørende for mig er, at lovforslaget, som den højtærede handelsminister udtrykker det, drejer sig om hjælp til selvhjælp, og at det gennem finansieringsinstitutternes